

3. Державна служба статистики України. Електронний ресурс. - [Режим доступу]: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Апостолова В.В. Взаємодія держави і бізнесу в сучасних умовах. Електронний ресурс. - [Режим доступу]: http://www.rusnauka.com/13_NMN_2011/Economics/15_85983.doc.htm

Олена КОБЕЦЬ
науковий керівник
к.е.н., доц. Рудейчук С.В.
ІФННІМ THEY

СПОЖИВЧИЙ КОШИК УКРАЇНЦЯ – ГРА НА ВИЖИВАННЯ

Питання споживання товарів і послуг є актуальним на даний час. Особливо складно правильно побудувати раціональний набір споживчих товарів та послуг, що буде здатен задовольнити мінімальні потреби населення. Для цього формується споживчий кошик, що включає набір продуктів, товарів і послуг для задоволення цих потреб, а також об'єм цих товарів на одну людину, виходячи з її віку, без урахування індивідуальних потреб. Споживчий кошик тісно пов'язаний з Законом України «Про прожитковий мінімум» від 1999 року з відповідними змінами від 2012 року. Мінімальна заробітна плата розраховується на основі цих даних, щоб покрити витрати на мінімальний набір товарів і послуг.

Споживчий кошик – набір товарів, який характеризує місячний чи річний набір споживання однієї конкретної сім'ї або однієї людини. Саме виходячи з набору товарів, що вносять до споживчого кошику та споживчого бюджету і розраховується мінімальна заробітна плата та мінімальна пенсія.[1]

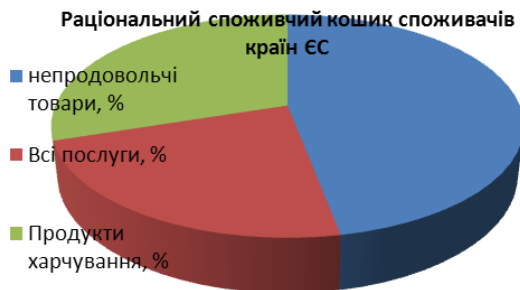

Рис. 1. Раціональний споживчий кошик споживачів країн ЄС

Раціональний споживчий бюджет відображає споживання товарів і послуг, забезпеченість предметами культурно-побутового та господарського

призначення у відповідності з науково обґрунтованими нормами та нормативами задоволення раціональних потреб людини. У ЄС раціональний споживчий кошик має такий склад, наведений на рис. 1.

Споживчий кошик українця має зовсім інші показники. 65% всього кошика відносять на продукти, 20% на непродовольчі товари і всього 15% на інші послуги, такі, як комунальні послуги, медицина, освіта (хоча ці витрати і не внесені до споживчого кошику. Наглядно це продемонстровано на рис. 2.

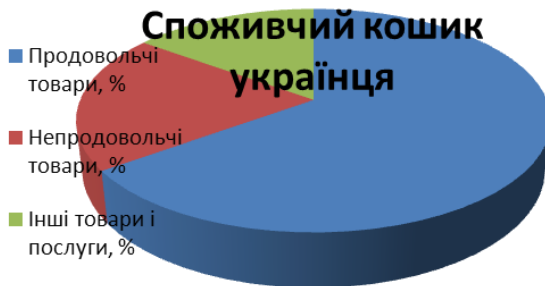

Рис. 2. Споживчий кошик українця

Поняття споживчого кошику існує у багатьох країнах. Але кожен «кошик» має свої особливості. Наприклад, «кошик» американця нараховує 300 найменувань продуктів ті послуг, серед яких можна зустріти витрати на послуги зв'язку, тютюнові вироби та алкогольні напої, освіту. «Кошик» французя налічує 250 товарів та послуг, серед яких – послуги перукаря та манікюрного салону. До споживчого кошику англійця внесено 350 товарів, серед яких MP3-плеєр с платними треками, підключення Інтернету і послуги садівника, а також витрати на освіту. [3]

Мінімальна заробітна плата в Україні – з 01.01.2015 по 30.11.2015 становить 1218,00 гривень. Проте цього все одно недостатньо. Визначено, що споживчий кошик все одно дорожчий як мінімум на 600 гривень.[5]

До споживчого кошику українця входить 296 продуктів та послуг. Окрім наявних до нього хотіли додати ноутбук, флешку, а також оплату послуг няні, платної медицини, страхування та оренди житла. Ці зміни так і не затверджені.[3]

Отже, на даний час, виходячи з запропонованого обсягу товарів у «кошику» українця, нам пропонують у денний раціон включити 106 грамів хліба, 10 грамів макаронних виробів, половину яйця, 250 грам картоплі, 5,5 грамів сала, 25 грам ковбаси, випити півтори склянки молока, тощо. Щоб дізнатись показники для дитини цю норму потрібно зменшити щонайменше вдвічі. [2]

Проте, якщо прорахувати затрати навіть на цей мізерній об'єм товарів, можна побачити, що його вартість не вкладається у суму прожиткового мінімуму.

Для прикладу порівняємо ці дані з даними споживчих кошків Грузії та Білорусії.

Мінімальна заробітна плата у Грузії становить 137,6 ларі (79,5\$) на місяць, тобто 1727,99 гривень. [6] Споживчий кошик складається з 288 товарів і послуг.

У грузинському споживчому кошику можна побачити диню, кавун і навіть вино (20 г на день). В день можна з'їсти 250 грам хлібу, 150 грам молока, 40 грам риби, 15 грам м'яса, а також 5 г кондитерських виробів, 5 г варення або джему і 50 г цукру.[4]

У Грузії є і інша проблема. За даними на 2014 рік, середня пенсія в становить 68,55доларів ларі. Тобто 1477,45 гривень. Але, враховуючи ціни на товари, подібне забезпечення є доволі низьким. [6]

Мінімальна заробітна плата становить 2100100 білоруських рублів, або 3045,15 гривень Турботливі білоруські чиновники внесли у список непродовольчих товарів парасольку, але купувати її можна тільки раз на 15 років. На розваги та відпочинок білоруси витрачають всього 1% свого споживчого кошика. [7]

Добова норма продуктів: 320 грам хлібу, 18 грам макаронних виробів, 180 грам молока, 43 грами риби, 82 грами м'яса. [4] Основна з проблем у Білорусі – інфляція. Продукти у Білорусі дорожчають, а у грошей у населення не стає більше.

У порівнянні з цими показниками Україна ще не у найгіршому становищі, хоча є ряд мінусів:

- наша заробітна плата і втричі менша, порівняно з білоруською (якщо не брати до уваги інфляцію, яка панує в країні);
- добова норма навіть цього мінімуму продуктів перевищує наші показники на 30-50 грам;
- багато товарів із тих, що є дійсно потрібними, у кошику не передбачені (деякі види одягу, наприклад, осіннє пальто для дорослих) ;
- термін службі багатьох товарів розрахований з явним перевищенням реального строку їх експлуатації (наприклад, нові шкарпетки можна придбати не частіше одного разу на три роки).

На жаль, за сучасних умов наведений в «Споживчому кошику» список товарів не є достатньо повним. Багато потрібних товарів, такі, як медикаменти, включені в такому мінімальному обсязі, що це здається нереальним і робить життя схожим на гру на виживання.

Найперше, що треба зробити – переглянути показники споживчого кошику, опираючись на реальні дані. А також підвищити мінімальні пенсії та заробітні плати, щоб населення могло забезпечити собі хоча б мінімальний обсяг товарів.

Виходячи з наведених вище даних можна побудувати для порівняння таку таблицю, до якої внести «специфічні» для нас статті.

Таблиця 1

Елементи споживчого кошику що закладені в різних країнах світу

Країна	Продукти харчування	Алкоголь	Топливі вироби	Освіта	ПК аоб ноутбук, плеср, інші прилади	Послуги перукаря, манікюрного салону	Інтернет, мобільний та комп'ютерний зв'язок
Україна	+	-	-	-	-	-	-
США	+	+	+	+	-	-	-
Англія	+	-	-	+	+	-	+
Франція	+	-	-	-	+	+	-
Грузія	+	+	-	-	-	-	-
Білорусь	+	-	-	-	-	-	-

З таблиці видно, що, якщо порівнювати стан споживчого кошику України з більш розвиненими країнами (США, Англія, Франція), то ці статті (освіта, послуги зв'язку, придбання побутових приладів, таких, як ноутбуки, комп'ютери та інша техніка) хоча і потрібні, але до споживчого кошику України не включені..

Загалом, у споживчому кошику українця акцент робиться на задоволенні потреб у їжі і мінімальному забезпеченні існування. Про задоволення потреби в освіті, тих же розвагах, не може бути і мови. Згідно споживчого кошику, можна лише 12 разів на рік відвідати кіно, зоопарк, парк розваг, театр, філармонію, аквапарк, музей, галерею, клуб, бібліотеку і тому подібні закладі. Мається на увазі, що кожен заклад можна відвідати один раз.

В той час, коли американці та англійці мають добре розвинену «продуктову» основу і тому більше розвинули свій кошик в напрямку робіт та послуг.

Білорусь і Грузія в тому ж становищі, що і Україна. Потреби в забезпеченні основних потреб заважають цим країнам розвиватись далі.

Тобто, беручи за основу піраміду Маслоу, можна сказати, що поки Україна буде концентрувати увагу на забезпеченні потреб у харчах і проживанні, тобто фізіологічні потреби, духовні потреби залишатимуться незадоволеними. Це означає, що українці задоволення своїх фізичних потреб - потреби у їжі, притулку, підтриманні власного здоров'я, комфорті, ставлять вище, ніж задоволення потреб у освіті, спілкуванні, духовному розвитку.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про прожитковий мінімум» від 1999 року, №38, зі змінами, внесеними згідно з Законом № 5462 – VI(5462 -17) від 16.10.2012, № 6-7, ст.. 80)

2. «Споживчий кошик українця» - перелік товарів, що входять до споживчого кошику.
3. Іванна Ротчук, стаття «Споживчий кошик українця – суцільний мінімалізм», 25 жовтня 2013 року.
4. Ярина Михайлишин, стаття «Життя чи виживання: споживчий кошик у країнах Східного партнерства, липень 2013 року.
5. Фінансовий портал «МінФін», стаття «Мінімальна заробітна плата в Україні з 2000 по 2015 рік».
6. Інформаційний портал «Політична освіта», стаття «Мінімальна зарплата у Грузії у 2014 році».
7. Інформаційний портал «Моя Зарплата», стаття «Мінімальна зарплата у Білорусії з 1 січня 2015 року становить 2100100BYR».

Галина БАЗИЛІВ
науковий керівник
к.е.н. Дмитришин М.В.
ІФННІМ THEY

СТАН РЕГУЛЯТИВНОГО КАПІТАЛУ VAB-БАНКУ

В умовах кризи неплатоспроможності на фоні зростаючих темпів інфляції, зниження купівельної спроможності населення та виробництва валового внутрішнього продукту в державі перед українськими комерційними банками гостро постала проблема забезпечення платоспроможності та ліквідності. Одним із найважливіших показників діяльності банків, основним призначенням якого є покриття негативних наслідків різноманітних ризиків, які банки беруть на себе у процесі своєї діяльності, та забезпечення захисту вкладів, фінансової стійкості та стабільності банківської діяльності, є їх регулятивний капітал, що робить тему дослідження актуальною [1].

Оскільки регулятивний капітал комерційного банку є запорукою його стабільної діяльності, його склад та нормативи регламентуються чинним законодавством. Так, згідно Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, регулятивний капітал банку складається із основного та додаткового капіталу.

Основний капітал банку включає статутний капітал і розкриті резерви, які створені або збільшені за рахунок нерозподіленого прибутку, надбавок до курсу акцій та додаткових внесків акціонерів у статутний капітал, загальний фонд покриття ризиків, що створюється під невизначений ризик при проведенні банківських операцій, за винятком збитків за поточний рік і нематеріальних активів. Додатковий капітал, за умови затвердження Національним банком України, може включати: нерозкриті резерви; резерви переоцінки; гібридні (борг/капітал) капітальні інструменти, субординований борг [2].

Проаналізуємо детальніше стан регулятивного капіталу VAB-Банку у 2014 році на основі таблиці 1.